

Љубивоје
Ршумовић
Два ЈаЈа на оџо

Којештара за неочешљане мисли

*Признајем да је чињеница да два њуџа два чине четвори
изврсна сивар, али ако Боју дамо дожје а цару цареве, два
џуџа два једнако џеџи џакође се чини дивном сивари.*

(Ф. М. Достојевски)

*Ко жели да се дави само мојућим, рећко се ојредељује да
свој живој џосвеји џоезији.*

(Миодраг Павловић)

Оно шћо није ојисано није се ни дојодило.

(Вирџинија Вулф)

МИЦ ПО МИЦ

Био бих блесав кад не бих бележио „искре духа“, свакодневно, и сваконоћно!

Не „блесав“ у смислу „блесав“, него „блесав“ у смислу „луд“.

Оно што бележим на рачунима из самопослуге, док возим кола. Па после не могу да прочитам свој свракопис. То, кад станем – не могу.

Онда се присетим о чему сам размишљао, па миц по миц, дођем до неког ситног смисла, распрострем идеју, па о њој мало размишљам...

Најчешће не ухватим оно што ме у том неком тренутку натерало да наврат-нанос тражим по џеповима оловку, ризикујући да ме неки пристојни возач кресне по ретровизору. (Што ми се догађало! Онда ја бежим, дајем гас, гледам у ретровизор да ли се онај пристојни окреће да ме појури и стигне.)

Грозно.

Али много пута, као што ћете прочитати у овој којештари, ја сам одгонетнуо свој рукопис. Не знам, много

пута не знам, у тим многим приликама, да ли је идеја била толико духовита да је победила моју узнатредовалу склерозу, или сам ја тренутно добио поклон од Бога, просветљење које ми је помогло да се сетим.

Знам да не знам, па и то је нешто!

ПОМЕРАНИЈА

Земља померена из стварности.

У тој земљи владају деца (првобитна идеја).

Деца воде рачуна о старијима, родитељима, дедама и бабама, прадедама и другим прецима. Васпитавају их на свој, померени, начин.

Ова идеја тражи просто да се човек, у овом случају ја, преда тоталном размаштавању, малтене фантазирању. Дакле, тражи ствараоца! Јер, по др Владети Јеродићу, ако човек није стваралац а има фантазије – он је за психијатриско посматрање и лечење!

Ја, ваљда, јесам стваралац. Мада не бих имао ништа против да ме др Јеротић мало испосматра. И то сад, кад је на оном свету! Може то, може, казао би др Јеротић, јер „човек се усавршава и после смрти“.

А земља? Како би изгледала та држава „померена из стварности“?

Сад не знам, али ако се усудим да под овим насловом напишем једну причу, или један роман, или, зашто да не, новелу у стиховима, онда ћу ваљда знати.

Померена ка нонсенсу! Новела, померена ка нонсенсу, о држави помереној из стварности! Свиђа ми се!

Плашим се, наравно, да ће неко помислити како хоћу да пишем историју или географију те области на северозападу средње Европе.

Ко тако нешто помисли, у најмању руку је радознао.

Та Померанија никад није била држава, а насељена је претежно Словенима. Излази на Балтичко море, а простире се између река Одре и Висле. Већина ове области припада Пољској, а један мањи део на западу Немачкој.

Померанија би, дакле, најзад могла да постане дечја држава.

Питаћу Пољаке и Немце да ли се слажу.

А шта ћемо са радозналима?

Ко их шиша!

* * *

ТАКО НЕШТО

Када је чула да орјански највише личи на човека – свиња је одушевљено скочила у блајо!

Афоризам, или тако нешто?

Поспрдица на рачун хомо сапијенса?

Злобна опсервација исфрустрираног писца, који нема паметнијег посла него да зафркава људски род?

Или да зафркава свињски род!

Некад сам псовао свињу – свињо једна! А коњу, рецимо мом Цветку, никад нисам рекао „коњу један“! Сад размишљам: и да сам му рекао – он се не би наљутио.

Као што се ја не бих наљутио да ми неко каже „човече један“, или „човече бојжи“! Друго би било да ми каже „црни човече“, јер ја нисам црн никад био, а сад сам сед, дакле бео! Или да ми каже „човеколики човече“? То би већ био безобразлук.

Сваки је човек човеколик, али тај описни придев се у нормалним земљама односи искључиво на мајмуне. Бар код нас се нико није сетио те увредљивости, бар не до сада, што не значи да после овог мог наклапања неће то ући у моду!

„Човеколики човече“!

То ће бити елегантна увреда, она после које се изговарају те увреде баца рукавица у лице.

Ако се има рукавица!

* * *

ДОТЛЕ ЈЕ ДОШЛО

Све се убрзало, па чак дотле да последице стижу пре узрока!

Бого мили, шта ли сам овом реченицом хтео да речем?

Маштам: може ли човек да се разболи од туберкулозе пре него што припитоми неког коховог бацила, и дадне му стан и храну у плућима? А кохов бацил је итекакав узрок!

Рецимо, убиство, то је последица. Узрок, рецимо: мржња.

Да, то је!

Мржња мора да постоји много пре убиства. Мржња мора дуго да грицка човеково човекољубље, да га

исфронцла на ситне фронцле... (Чија ли је реч фронц-ла? Ваљда немачка. Они имају те језиколомке, речи као цигаршпиц, или шрафенцигер!)

Мада, будимо реални, ако полицајац ухвати супругу са другим полицајцем у кревету, па у афекту, у том на-дасве емотивном болу, уз губљење памети, извади пуцу и упуца колегу...

Шта сам оно хтео да кажем?

Није, дакле имао мржњу, нити жељу, јер није знао за те јаде, значи није имао узрок пре чина убиства! Него су се узроци појавили касније, често као нека олакшава-јућа околност. Или нека друга адвокатска ујдурма која би помогла да јак емотивни узрок учини слабом сваку пословицу! Пардон, последицу!

Али не знам који ме ђаво одвуче да о томе размишљам!

* * *

ДЕЧЈИ ЗМАЈ

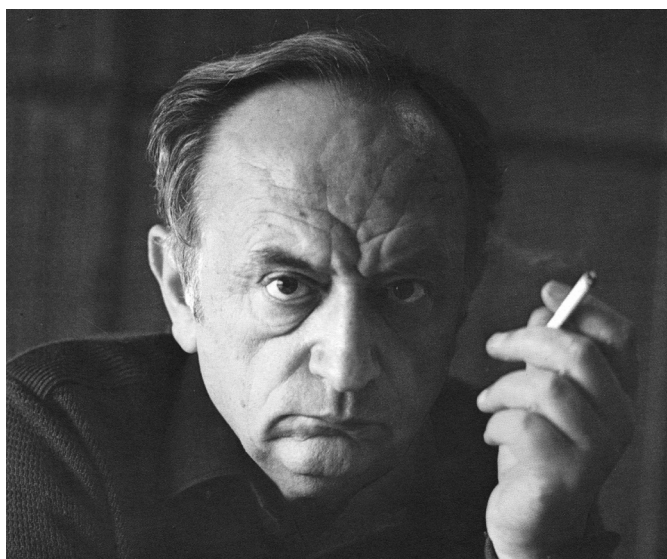
Душко Радовић ми је једном причао како би било лепо да се Змају Јови подигне споменик у Београду.

Али не да то буде оно: биста, па озбиљна докторска фаца, па висок носач тог попрсја, и то би, дакле, било крајње банално.

Него, да то буде „Змај за децу“!

Дечји Змај.

Да се постави насред Змај Јовине улице. Тамо на Оби-лићевом венцу.

Да се направе степенице да се деца могу верати по свом песнику, седети му на рамену, грлити га. Вући га за уши.

И обавезно да има звоно на врху...

На врху чега би то звоно могло да буде?

Да Змај подигне свој штап, то не би ваљало.

Да држи звоно у руци, то је на прву лопту!

Или да Змај буде наслоњен на неко дрво, а на дрвету звоно?

Шта ће на дрвету звоно?

Не, него да то буде школско звоно, да се препусти вајару да то осмисли, не можемо ми све!

Да се ту извајају неки пролази, нека пећина строга (то би као мене обрадовало), и да се онда деца веру, као они планинари, на свога песника. И кад неко успе да се узвере уз ту литицу, јер Змај би могао бити на некој тешко освојивој литици, као планинском врху, или тако нешто, онда да он, или она, девојчица, зазвони, да објави своју победу!

Тако нешто.

Да то буде играчка, песник-играчка...

Па, зар Змај то није био, на неки начин?

* * *

ШТА ЈЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈА

Грбаво питање. Ако не знаш – ниси интелегентан! Ако знаш па причаш, правиш се важан, важнији него што

јеси, онда на шта то личи? Јер интелигенција је, песнички речено, риба, коју „на руке“ хваташ у виру испод воденице!

Када пролазим улицом, сâм, често одмеравам фаце људи који ми иду у сусрет. Читам им са лица како су провели претходну ноћ, ако их срећем изјутра. Или како су се провели на послу, ма којим да се баве, тог дана – ако их одмеравам поподне.

Али ако их одмеравам предвече, онда имам најтежи задатак: да предвидим шта ће радити те вечери пред спавање.

Запошљавам себе снимањем људи, мада сам без фото-апарата, и смештам их у галерију мојих портрета, под насловом *Људи које срећом срећем*.

Ево неких примера, које сам бележио данима прошлог месеца (августа).

Девојка, плавокоса, нападно плавокоса, са телефоном у рукама и осмехом на лицу. Хола и успут врти бројеве на телефону, а притом се смешка. Јавља дечку да је „оно ноћас“ било феноменално? Добро, само су се љубили, јер није она таква, да се одмах преда. Али биће, биће, живот је пред нама, тек је јутро, а где је вече, има да се наживамо у слаткој жељи!

Ја волим бајке, и хепиендове, и да све буде свима лепо!

Али живот није такав.

Зашто ми Рејмон Кено одједном паде на памет?

Он је у *Сџилским вежбама* тако анализирао ликове, чини ми се. Одавно нисам Кеноа имао у рукама!

Нисам имао ни *Чаробни дреј*, па ништа!

Гледам у лице човека који ми се приближава!

Пљунути Ханс Касторп!

А иза њега, све кријуцкајући се иза његових леђа,
каска Нафта, у друштву са Сетембринијем. С времена
на време десном руком подигне наочари.

Пролазе поред мене, као поред турског гробља.
Ауфидерзен, мајмуни! (Сад сам злобан).

* * *

СУНЧАЊЕ НА ПОМРЧИНИ

Наслов за нову књигу прича.

За *Сунчање на месечини* сам добио награду „Бранко
Ђопић“, вреднију мени него другим добитницима, јер
Ђопић стоји на почетку моје књижевне авантуре са сво-
јом поемом „Деда, унук и петогодишњи план“!

За *Сунчање на помрчини* бих могао да добијем на-
граду „Српски кривак“, луцидно смишљено признање
ствараоцима којима је српска политичка стварност на
врх ђоке!

Али начекао бих се, јер пре мене би требало да је
добију Душко Ковачевић и Матија, Душко Петричић
и Коракс!

Поред ове двојице Душкова тешко је напредовати ка
златној медаљи!

Као и Алеји заслужних грађана Београда!

Која мени припада по Октобарској награди града
Београда, али која ме не интересује, та алеја, јер сам оста-
вио аманет синовима да ме сахране на љубишком гробљу
у Прентовој страни, поред Милесе и Михаила!

Да се сунчам на правим сунцима!

* * *

ГЛАВОГРАФИЈА

Често ми се догађа да се забленем у неког човека, готово непристојно, јер ме подсећа, јер личи на некога из моје фамилије. Облик главе, распоред носа и уста, очију и ушију, браде и чела, дакле цела та главографија ме, малтене, убеди да смо рођаци. Уздржавам се увек, али морам једном скупити снаге да поразговарам са неким од тих дупликата.

Наравно, читао сам Довниковићеву *Каракџеролоију Јуџословена*, постоје типови (обрасци) људи, који се могу ненадано појавити у било ком делу света, препознатљиви људима са сасвим другог краја. Као да је (а вероватно и јесте) неки космички ветар разносио гене широм земљине кугле, и сејао их.

* * *

ЧИТАМ ЧИТУЉЕ

Читам редовно читуље.

– Има ли тебе? – пита ме Наташа.

Ћутим јој на ово питање.

А у мени расте радозналост. Зашто ли ја читам сваки пут последње поздраве, изненада преминуле, наше драге,

збогом најбоље? Не да бих ту нашао себе, већ како ли ћу ја изгледати у том црном оквиру. И шта ће писати? Какву ће поруку моји ожалошћени смислити, то да изгледа на слици?

Морам оставити неку фотку на којој се смејем.

Обавезно прочитам текст испод слике на којој се упокојени смеје, или смешка, ведро гледа или као да хоће нешто да ме пита.

Оне са мрким погледима, уплашеним лицима, испитивачким очима, унезвереном мимиком, остављам на миру с њиховим нерасположењима.

Па одлучујем да се за ту сврху сликам насмејан, радостан што сам живео, и одлучан да ме осмех наследи у јавности, а не само тај надимак (Мрки) који ми је лепо пристајао док сам био жив.

* * *

РОМАН О ВОДОЈЕДЦУ

Шпијунско-авантуристички. За омладину. Крими, свакако, са негативцима и херојима који спасавају свет.

Наћи негде текст о научницима који су пронашли супстанцу која једе воду, и не може се ничим, и никако, зауставити и уништити!

Ако би доспела у природу, капнула на земљу, почела би да уништава сву обичну воду, и за неколико деценија цела кугла земаљска би била претворена у пустињу.

Мислим да се та вест појавила у неким енглеским новинама.

У енглеским новинама сам нашао још једну тему, о мачору Питеру, званичном мачору британског Форин офиса, који је тих дана нађен мртав, и сахрањен у Псећем гробљу у Илфорду, али у строго одвојеној парцели за мачке!

Тако је настала моја радио-драма *Питер величанствени!*

Најпре је емитована на Радио Београду, па на Радио Загребу, па на аустријском радију, и најзад на прашком радију, у Чешкој!

Био је то највећи хонорар, тих шездесетих година, за једно дело. Провео сам месец дана у Прагу, и месец у Холандији.

А онда сам се вратио у Београд и оженио се!

* * *

НЕЋЕ ГРОМ У КОПРИВЕ

Некада су се мушкарци ваљали у копривама, и живели сто година. И то као легендарни љубавници до последњег даха.

Копривом су се људи лечили у античким временима. Песник Петроније помиње једну свештеницу која је била задужена да старијим мушкарцима „враћа снагу“. Она је свежњем коприве ударала старца „ниже од пупка,

око бокова и по задњици“, јер му је ту „све било хладно као лед“.

Шибање копривом некада је служило и као превентива против шарлаха и осипа, јер се веровало да ће кроз кожу што пре избити оспе.

Овидије је саветовао да се у љубавни напитака ставља и неколико семенки коприве.

Могу замислити неког Србина, нападеног копривом, црвеног дупета, како јури да нађе партнерку да ватру сексуалну заједно гасе.

Нема шансе.

И кад га изда љубавна конфигурација, Србин нађе начина да оправда ону народну:

*Преко неба звезда рој,
Месечина њанка,
Држ' се мала за овај мој
Каши од ојанка.*

* * *

ПИСКАВИЦА

Пискавица – чува здравље женских груди, јача мушку полну моћ!

Кашику свеже млевених семенки пискавице пити са водом три пута дневно, размућену, пре јела, за јачање целог организма.

* * *

ХОДАЊЕ НА КОЛЕНИМА

Ходање на коленима – лек од сваке болести.

Најбоље: 15 до 20 минута сваког дана.

На поду, по меком ћебету.

Кретање полако, искључиво на коленима.

Ова једноставна таоистичка вежба, тврди кинеска традиционална медицина, може да помогне у побољшању вида, јер се у области тетива колена налазе тачке одговорне за рад јетре, дубрега и очију.

* * *

ЧЕТИРИ ПО ТРИ

1.

Кад човек нема ципеле
Има о чему да размишља
Док не хода

2.

Када би мрави имали жеље
Да ли би пожелели
Да буду Срби

3.

У мртвом углу моје собе
Живи један зрак Сунца
Сваког ведрога јутра

4.

Покушао сам да будем
На три места одједном
Није ме било нигде